

REGIONAAL TUCHTCOLLEGE VOOR DE GEZONDHEIDSZORG

Beslissing in de zaak onder nummer van: A2024/7251

A2024/7251

Beslissing van 3 januari 2025

REGIONAAL TUCHTCOLLEGE VOOR DE GEZONDHEIDSZORG AMSTERDAM

Beslissing van 3 januari 2025 op de klacht van:

A,
wonende in B,
klaagster,

tegen

C,
verpleegkundige,
werkzaam in D,
verweerder, hierna ook: de verpleegkundige,
gemachtigde: mr. J.M. Janson, werkzaam in Utrecht.

1. De zaak in het kort

1.1 Klaagster was opgenomen op de afdeling High Intensive Care van een GGZ-instelling. In de nacht van 7 op 8 april 2024 is klaagster gesepareerd. De klacht van klaagster gaat over de wijze waarop dit heeft plaatsgevonden. Zij verwijt de verpleegkundige onder meer het gebruik van geweld en seksuele intimidatie.

1.2 Het college komt tot het oordeel dat de verpleegkundige niet tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld. Hierna vermeldt het college eerst hoe de procedure is verlopen. Daarna licht het college de beslissing toe.

2. De procedure

2.1 Het college heeft de volgende stukken ontvangen:

- het klaagschrift met de bijlagen, ontvangen op 30 mei 2024;
- het verweerschrift met de bijlagen;
- de brief van de gemachtigde van de verpleegkundige van 18 november 2024, binnengekomen op 20 november 2024, met de bijlagen.

2.2 De partijen hebben de gelegenheid gekregen om onder leiding van een secretaris van het college met elkaar in gesprek te gaan (mondeling vooronderzoek). Daarvan hebben zij geen gebruik gemaakt.

2.3 De zaak is, gelijktijdig met de zaken die bekend zijn onder nummer A2024/7253 en A2024/7254, behandeld op de openbare zitting van 22 november 2024. Klaagster was afwezig met bericht van verhindering. Verweerder was aanwezig en werd bijgestaan door zijn gemachtigde. Verweerder heeft zijn standpunt mondeling toegelicht. Na de zitting is het proces-verbaal opgemaakt en aan de partijen toegezonden. Klaagster heeft op 28 november 2024 per e-mail gereageerd op het proces-verbaal van de zitting. Op 5 december 2024 heeft de gemachtigde van verweerder per e-mail gereageerd op de reactie van klager. Ook van deze nagekomen stukken heeft het college kennisgenomen.

3. Wat is er gebeurd?

3.1 Klaagster was in maart en april 2024 kortdurend gedwongen opgenomen op de afdeling High Intensive Care (HIC) van E in D (hierna: de instelling), in verband met suïcidaliteit. Er werd toegewerkt naar een behandeling op ambulante basis. Verweerder was in die instelling werkzaam als verpleegkundige op de ouderenafdeling.

3.2 In de nacht van 7 op 8 april 2024 waren op de HIC twee begeleiders en een verpleegkundige (verpleegkundige F, verweerder in de zaak A2024/7253) werkzaam. Verweerder had die nacht dienst op de ouderenafdeling en kende klager niet. Om 00.30 uur was klager met drie medecliënten buiten op de patio aan het roken. De regel op de HIC is dat cliënten 's nachts één sigaret mogen roken. Een van de medecliënten werd door verpleegkundige F en de twee begeleiders verzocht om te stoppen met roken, omdat hij al meerdere sigaretten had gerookt. De medecliënt werkte hier niet aan mee. De gebeurtenissen die daarop volgden, leidden er uiteindelijk toe dat de betreffende medecliënt door verpleegkundige F en een van de

begeleiders naar de grond werd gebracht en werd vastgehouden ('holding'). Klaagster en een van de andere medecliënten bemoeiden zich met de situatie. Klaagster schold de aanwezige zorgverleners uit, toonde fysiek verzet en probeerde de arm van de begeleider die de medecliënt op de grond vasthield, weg te trekken. Hierop werd besloten om te alarmeren.

3.3 Op het alarm kwamen vier collega's van andere afdelingen af, onder wie verweerder en verpleegkundige G van de High Care-afdeling (verweester in de zaak A2024/7254).

3.4 Een van de begeleiders besloot dat klaagster moest worden gesepareerd. Omdat klaagster hier niet vrijwillig aan meewerkte, is zij door een aantal zorgverleners, onder wie verweerder en verpleegkundige G, naar de separeerruimte begeleid. Onderweg greep klaagster zich vast aan deurposten en deurklinken.

3.5 Ongeveer vijftien minuten nadat klaagster in de separeerruimte zat, ging het brandalarm af, doordat klaagster tegen de regels in een sigaret had opgestoken. Toen verweerder met zijn collega's de separeerruimte binnenging, probeerde klaagster eruit te rennen. Verweerder en verpleegkundige F brachten klaagster in holding naar het matras, waarna besloten werd om over te gaan tot klassieke separatie. Verpleegkundige G en een vrouwelijke begeleider hebben hierbij het ondergoed van klaagster doorgeknipt. Tijdens de controle werden een aansteker en een halve sigaret gevonden en in beslag genomen. Klaagster werd voorzien van anti-scheurtextiel. Voordat verweerder en zijn collega's de ruimte verlieten, werden de benen van klaagster ingewikkeld (inwikkeltechniek), zodat de medewerkers de ruimte veilig konden verlaten.

3.6 Diezelfde nacht is klaagster beoordeeld door een psychiater. Op 8 april 2024 is klaagster met ontslag gegaan.

3.7 De volgende dag, op 9 april 2024, is klaagster bij de huisarts geweest voor het opvragen van een artsenverklaring. Deze huisarts heeft genoteerd dat zij een hematoom (blauwe plek) op de linkerarm van klaagster heeft waargenomen.

4. De klacht en de reactie van de verpleegkundige

4.1 Klaagster verwijt de verpleegkundige dat hij:

a) geweld heeft gebruikt door de arm van klaagster zeer hardhandig vast te pakken,

- mee te werken aan het over de grond slepen van klaagster aan haar capuchon en door in de separeerruimte bovenop haar te gaan zitten;
- b) haar seksueel heeft geïntimideerd door mee te werken aan het volledig uitkleden van klaagster in het bijzijn van diverse mannelijke personeelsleden, van wie zij de meesten niet kende;
- c) klaagster heeft aangerand door haar naakte lichaam onnodig vaak aan te raken;
- d) de onderbroek en bh van klaagster heeft vernield.

4.2 De verpleegkundige heeft het college verzocht de klacht ongegrond te verklaren.

4.3 Het college gaat hierna verder in op de standpunten van partijen.

5. De overwegingen van het college

5.1 Het college begrijpt dat de separatie veel impact op klaagster heeft gehad. Verweerder betreurt ook dat dit heeft moeten plaatsvinden.

Welke criteria gelden bij de beoordeling?

5.2 De vraag is of verweerder de zorg heeft verleend die van hem verwacht mocht worden. De norm daarvoor is een redelijk bekwame en redelijk handelende verpleegkundige. Bij de beoordeling wordt rekening gehouden met de voor de zorgverlener geldende beroepsnormen en andere professionele standaarden. Dat een zorgverlener beter anders had kunnen handelen is niet altijd genoeg voor een tuchtrechtelijk verwijt. Verder geldt het uitgangspunt dat zorgverleners alleen tuchtrechtelijk verantwoordelijk zijn voor hun eigen handelen.

Klachtonderdeel a) toepassing geweld

5.3 Volgens klaagster is zij aan haar capuchon over de grond naar de separeerruimte getrokken, omdat zij niet meewerkte aan de verplaatsing. Zij kreeg daardoor op dat moment geen lucht. Klaagster heeft verder naar voren gebracht dat verweerder in de separeerruimte bovenop haar is gaan zitten en haar dermate hard heeft vastgehouden dat haar linkerarm blauw is geworden.

5.4 Verweerder weerspreekt dat klaagster bij het verplaatsen aan haar capuchon over de grond is getrokken of dat zij in ademnood is geweest. Volgens verweerder is klaagster tijdens de verplaatsing op de grond gaan zitten en is zij vervolgens met haar billen over de grond versleept. Klaagster bleef tijdens de verplaatsing schreeuwen en schelden en van ademnood is volgens verweerder dan ook geen sprake geweest. Verweerder erkent dat hij klaagster stevig heeft vastgehouden en hij sluit niet uit dat

hierdoor een blauwe plek kan zijn ontstaan. Dit stevig vasthouden was volgens hem echter nodig om klaagster in bedwang te houden en is op professionele wijze uitgevoerd.

5.5 Uit de verklaringen van zowel klaagster als verweerder kan worden afgeleid dat klaagster zich tijdens de separatie hevig verzette. Dat klaagster hierbij stevig is vastgehouden, acht het college subsidiair en proportioneel. Dit was noodzakelijk in het belang van de veiligheid van de aanwezigen. Het college kan niet vaststellen dat klaagster bij het verplaatsen naar de separeerruimte aan haar capuchon over de grond is gesleept. Daarom kan verweerder op dit punt geen tuchtrechtelijk verwijt worden gemaakt. Klachtonderdeel a) is ongegrond.

Klachtonderdeel b en c) seksuele intimidatie en aanraking lichaam klaagster

5.6 De klachtonderdelen b en c worden vanwege de samenhang gezamenlijk behandeld. Bij separeren (insluiten) is het uitgangspunt dat een cliënt zijn eigen kleding aanhoudt, zo volgt ook uit de 'Werkwijze Insluiten' van de instelling. Verweerder achtte het in dit geval noodzakelijk om klaagster klassiek (in anti-scheurtextiel) te separeren, omdat klaagster een aansteker had die zij niet wilde afgeven en het onduidelijk was wat zij nog meer bij zich droeg. Daarbij kwam dat klaagster bekend was met suicidaliteit en zelfbeschadiging. Vanwege het hevige fysieke verzet dat klaagster vertoonde, was het niet mogelijk dat klaagster alleen door de vrouwelijke medewerkers werd vastgehouden. De armen van klaagster werden daarom door de mannelijke medewerkers vastgehouden, terwijl de vrouwelijke medewerkers klaagster van haar kleding ontdeden en het lichaam van klaagster onderzochten op verboden voorwerpen (contrabande). Verweerder weerspreekt nadrukkelijk dat hij klaagster seksueel heeft geïntimideerd of haar onnodig heeft aangeraakt of aangerand.

5.7 Naar het oordeel van het college is conform de werkwijze gehandeld. Het is gebruikelijk dat separatie plaatsvindt door meerdere personen. Dat hierbij ook mannen aanwezig waren, van wie klaagster een deel kende, hangt samen met de bezetting tijdens de nachtdienst en kan niet worden voorkomen. De handelingen die zijn uitgevoerd waren naar het oordeel van het college nodig voor de veiligheid van klaagster en de medewerkers. Het college kan niet vaststellen dat verweerder klaagster seksueel zou hebben geïntimideerd of dat verweerder het lichaam van klaagster onnodig zou hebben aangeraakt.

5.8 Verweerder heeft naar aanleiding van de gebeurtenissen gereflecteerd op zijn handelen en heeft nog naar voren gebracht dat het anti-scheurlinnen niet over klaagster heen is gelegd toen hij en zijn collega's de ruimte verlieten. Dit was volgens hem in deze situatie vanwege het verzet van klaagster en de hectiek niet mogelijk, maar hij zal hier in een volgende situatie nog meer aandacht voor hebben. Naar het oordeel van het college is het goed dat hier aandacht voor is. Dat het in de gegeven

omstandigheden niet is gelukt om klaagster toe te dekken, kan het college volgen. Dit levert daarom ook geen tuchtrechtelijk verwijt op. Gelet op het voorgaande zijn de klachtonderdelen b) en c) ongegrond.

Klachtonderdeel d) vernieling ondergoed

5.9 Het ondergoed van klaagster is niet door verweerder doorgeknipt. Het kan verweerder daarom niet worden verweten dat het ondergoed van klaagster is beschadigd. Ook klachtonderdeel d) is daarom ongegrond. Slotsom

5.10 Uit de overwegingen hiervoor volgt dat alle onderdelen van de klacht ongegrond zijn.

Kostenveroordeling

5.11 Klaagster heeft verzocht om een kostenveroordeling, waaronder een schadevergoeding voor het beschadigde ondergoed. Het college is niet bevoegd om schadevergoeding toe te kennen. Indien het college de klacht (gedeeltelijk) gegrond verklaart en aan de zorgverlener een maatregel oplegt, is het wel mogelijk om de zorgverlener te veroordelen in de kosten die klaagster in de tuchtprocedure heeft gemaakt. Daarvan is geen sprake, omdat het college de klacht ongegrond verklaart. Het college komt daarom niet aan een kostenveroordeling toe.

6. De beslissing

Het college verklaart de klacht in al haar onderdelen ongegrond.

Deze beslissing is gegeven door J.T.W. van Ravenstein, voorzitter, S. Colsen, lid-jurist,

D.M. van Etten, J.H. Hunink, en I.M. Bonte, leden-beroepsgenoten, bijgestaan door L.B.M. van 't Nedereind, secretaris, en in het openbaar uitgesproken op 3 januari 2025.